

PVM SAŠKAITŲ FAKTŪRŲ REKVIZITAI IR PRIEVOLĖS, SUSIJUSIOS SU PRIDĖTINĖS VERTĖS MOKESČIU

Turinys

I. PVM SAŠKAITOS FAKTŪROS IŠRAŠYMAS	3
1. Koks dokumentas yra laikomas PVM sąskaita faktūra?.....	3
2. Kokiam tikslui naudojama PVM sąskaita faktūra?.....	3
3. Kokia kalba išrašomos PVM sąskaitos faktūros?	3
4. Kas privalo išrašyti PVM sąskaitą faktūrą?	4
5. Ar „PVM sąskaitos faktūros išsirašymo“ atveju yra privalomas prekių tiekėjo (paslaugų teikėjo) ir pirkėjo išankstinis susitarimas?	4
6. Ar pinigų priėmimui išrašoma PVM sąskaita faktūra?	4
7. Ar kompensacijos (subsидijos) įforminimui išrašoma PVM sąskaita faktūra?	4
8. Kokios formos gali būti PVM sąskaita faktūra?	4
9. Kokia PVM sąskaita faktūra laikoma elektronine?	4
10. Ar „popierinės“ PVM sąskaitos faktūros, kurios nuskenuojamos, siunčiamos ir gaunamos elektroniniu paštu, yra laikomos elektroninėmis PVM sąskaitomis faktūromis?.....	4
11. Ar visos elektroniniu formatu sukurtos PVM sąskaitos faktūros gali būti laikomos elektroninėmis?	5
12. Ar faksu perduota PVM sąskaita faktūra gali būti laikoma elektronine?.....	5
13. Ar elektroninę PVM sąskaitą faktūrą reikia atsispausdinti?	5
14. Ar elektroninės PVM sąskaitos faktūros naudojimui privalomas išankstinis pirkėjo sutikimas?.....	5
15. Kokia PVM sąskaita faktūra laikoma „popierine“?	5
16. Ką turi užtikrinti PVM mokėtojas, išrašydamas PVM sąskaitą faktūrą?.....	5
17. Ką reiškia sąvoka „kilmės autentiškumas“?.....	5
18. Ką reiškia sąvoka „turinio vientisumas“?.....	5
19. Ką reiškia sąvoka „turinio įskaitomumas“?.....	5
20. Kokiomis priemonėmis gali būti užtikrinamas PVM sąskaitos faktūros kilmės autentiškumas, turinio vientisumas ir įskaitomumas?	6
21. Kokiais atvejais gali būti išrašoma supaprastinta PVM sąskaita faktūra?	6
22. Kokiais atvejais gali būti išrašoma bendra PVM sąskaita faktūra?	6
23. Kas išrašo PVM sąskaitą faktūrą, kai žemės ūkio produkcija tiekama perdirbimui? ..	6
24. Koku dokumentu įforminamas žemės ūkio produkcijos tiekimas pirkėjui, PVM mokėtojui, kai ją tiekia ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ir kas jį išrašo?.....	6
25. Koku dokumentu įforminamas žemės ūkio produkcijos tiekimas pirkėjui, ne PVM mokėtojui, kai ją tiekia ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ir kas jį išrašo?.....	6
26. Koku dokumentu įforminamas žemės ūkio paslaugų teikimas pirkėjui, PVM mokėtojui, kai jas teikia ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ir kas jį privalo išrašyti?	7
27. Koku dokumentu įforminamas žemės ūkio paslaugų teikimas pirkėjui, ne PVM mokėtojui, kai jas teikia ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ir kas jį išrašo?.....	7
28. Koku dokumentu įforminamas naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcinų ir (arba) antikvarinių daiktų, kuriems taikoma maržos schema, tiekimo faktas?.....	7
29. Koku dokumentu įforminama kelionės organizatoriaus galutiniam vartotojui suteikta paslauga?.....	7
30. Koku dokumentu įforminamas prekių (paslaugų) suvartojimas privatiems poreikiams tenkinti, ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimas?	7

31. Kokių dokumentų įforminamas turtinis įnašas, nuosavybės teisės objekto perdavimas dėl reorganizavimo ar esminio pagerinimo (PVM įstatymo 9 straipsnio 2-4 dalys)?.....	7
II. PVM SĄSKAITOS FAKTŪROS IŠRAŠYMO TERMINAI	8
32. Kada privalo būti išrašyta PVM sąskaita faktūra?.....	8
33. Per kurį laiką juridinis asmuo ar bet koks kitas apmokestinamasis asmuo gali kreiptis į pardavėją dėl PVM sąskaitos faktūros išrašymo?	8
34. Kada išrašoma PVM sąskaita faktūra už suteiktas ilgalaikes paslaugas (telekomunikacijų, nuomos ar pan.)?	8
35. Kada išrašoma PVM sąskaita faktūra už prekes (elektros energiją, dujas, šilumą ir kitų rūšių energiją)?.....	8
36. Kada išrašoma bendra PVM sąskaita faktūra?.....	8
37. Kada turi būti išrašoma PVM sąskaita faktūra prekių tiekimui (paslaugų teikimui) įforminti kitų valstybių narių pirkėjams?.....	8
38. Kada finansų įstaigos gali išrašyti vieną bendrą PVM sąskaitą faktūrą?	8
III. PVM SĄSKAITOS FAKTŪROS IŠRAŠYMAS AVANSUI ĮFORMINTI	9
39. Kokių dokumentų įforminamas avansas, nuo kurio apskaičiuojamas PVM?	9
40. Kas išrašo PVM sąskaitą faktūrą, kai nuo gauto avanso skaičiuojamas PVM?.....	9
41. Kaip nuo gauto avanso PVM sąskaitoje faktūroje apskaičiuojamas PVM?.....	9
42. Kaip išrašoma „galutinė“ PVM sąskaita faktūra (kai prieš tai PVM sąskaita faktūra buvo įformintas avanso gavimas ir nuo jo apskaičiuotas PVM)?	9
IV. PVM SĄSKAITOS FAKTŪROS IŠRAŠYMAS DEGALINĖSE	9
43. Kokiais atvejais kasos aparato kvitas pripažįstamas PVM sąskaita faktūra?.....	9
44. Kokiais atvejais degalų pardavėjas pirkėjui privalo išrašyti PVM sąskaitą faktūrą? .	10
45. Kokiais atvejais degalų pardavėjas PVM sąskaitos faktūros neišrašo?.....	10
46. Ar kasos aparato kvite nurodytas juridinio asmens vardu išduotos banko kortelės numeris laikomas pirkėją identifikuojančiu rekvizitu?	11
47. Ar kasos aparato kvite nurodytas degalų pardavėjo išduotos kuro kortelės numeris laikomas pirkėją identifikuojančiu rekvizitu?	11
48. Kokiais atvejais automatinėje degalinėje PVM sąskaita faktūra neišrašoma?	11
49. Kokiais atvejais automatinės degalinės degalų pardavėjas pirkėjui privalo išrašyti PVM sąskaitą faktūrą?	11
V. PVM SĄSKAITOS FAKTŪROS REKVIZITAI	11
50. Kokie rekvizitai privalo būti nurodyti PVM sąskaitoje faktūroje?.....	11
51. Kokie dažniausiai pasitaikantys Direktyvos 2006/112/EB straipsniai, kurie galėtų būti nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje, kai prekių tiekimui (paslaugų teikimui) yra taikomas 0 proc. PVM tarifas?	14
52. Kokie dažniausiai pasitaikantys Direktyvos 2006/112/EB straipsniai, kurie galėtų būti nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje kai tiekiamos PVM neapmokestinamos prekės ar teikiamos PVM neapmokestinamos paslaugos?	15
53. Ar PVM sąskaitoje faktūroje reikia nurodyti, kad tai yra „PVM sąskaita faktūra“?..	15
54. Kokie rekvizitai nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje tuo atveju, kai už prekių tiekimą (paslaugų teikimą) pagal PVM įstatymo 95 straipsnio nuostatas arba joms tolygias kitų valstybių narių teisės aktų nuostatas privalo apskaičiuoti ir sumokėti jų pirkėjas?	15
55. Kokia informacija nurodoma bendroje PVM sąskaitoje faktūroje?	16
VI. SUPAPRASTINTŲ PVM SĄSKAITŲ FAKTŪRŲ REKVIZITAI	16
56. Kokie rekvizitai nurodomi supaprastintoje PVM sąskaitoje faktūroje?	16
57. Kokie rekvizitai nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje, išrašytoje fiziniam asmeniui, nevykdančiam ūkinės veiklos (gyventojui)?.....	16
58. Ar teikiant PVM įstatymo 28 straipsnyje nurodytas PVM neapmokestinamas paslaugas reikia nurodyti visus PVM įstatymo 80 straipsnio 1 dalyje nustatytus rekvizitus?.....	17
59. Kokie rekvizitai nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje, kai įforminamas prekės (paslaugos) suvartojimas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, ar ilgalaikio materialiojo turto pasigaminamas?	17

60. Kokie rekvizitai nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje, kai nuosavybės teisės objektas perduodamas kaip juridinio asmens dalyvio turtinis įnašas ar dėl juridinio asmens PVM mokėtojo pasibaigimo reorganizavimo būdu, kai gražinamas iš esmės pagerintas pastatas (statinys), naudotas kitais tikslais negu nuosavybės teise, savininkui?	17
VII. ATVEJAI, KADA PVM SĄSKAITA FAKTŪRA NEIŠRAŠOMA	18
61. Kokiais atvejais fiziniam asmeniui (gyventojui) PVM sąskaita faktūra neišrašoma? .	18
62. Ar suteikus draudimo ir / arba finansines paslaugas kitoje valstybėje narėje įsikūrusiems juridiniams apmokestinamiesiems asmenims privaloma išrašyti PVM sąskaitas faktūras?	19
VIII. ATVEJAI, KADA IŠRAŠOMA VIENA PVM SĄSKAITA FAKTŪRA.....	19
63. Kokiems asmenims prekių (paslaugų) pardavėjai gali išrašyti vieną bendrai tiekiamų prekių (paslaugų) PVM sąskaitą faktūrą?.....	19
64. Ar advokatai, veikiantys partnerystės pagrindais, gali išrašyti vieną bendrai tiekiamų prekių (teikiamų paslaugų) PVM sąskaitą faktūrą?.....	19
65. Ar notarų biuro notarai gali išrašyti vieną bendrai tiekiamų prekių (teikiamų paslaugų) PVM sąskaitą faktūrą?	19
66. Kaip jungtinės veiklos (partnerystės) pagrindu veikiantys keli PVM mokėtojai gali įforminti bendrai tiekiamas prekes (teikiamas paslaugas)?	19
IX. PVM SĄSKAITŲ FAKTŪRŲ SAUGOJIMAS.....	20
67. Kiek metų saugomos PVM sąskaitos faktūros?	20
68. Kur saugomos rašytinės formos PVM sąskaitos faktūros?	20
69. Kur saugomos elektroninėmis priemonėmis išrašytos PVM sąskaitos faktūros?	20
70. Kokios formos saugomos elektroninės PVM sąskaitos faktūros?.....	20
71. Kokios formos saugomos „popierinės“ PVM sąskaitos faktūros?	20
72. Ar saugomos išrašymo metu sugadintos PVM sąskaitos faktūros?	20

Šiame leidinyje aptariamos prievolės, susijusios su pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) sąskaitomis faktūromis, pagrindinės nuostatos dėl PVM sąskaitų faktūrų išrašymo ir PVM sąskaitų faktūrų rekvizitų nurodymo PVM sąskaitose faktūrose.

I. PVM SĄSKAITOS FAKTŪROS IŠRAŠYMAS

1. Koks dokumentas yra laikomas PVM sąskaita faktūra?

Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo (toliau - PVM įstatymas) 2 straipsnio 30 dalyje nustatyta, kad PVM sąskaita faktūra - tai PVM įstatyme nustatytus privalomus reikalavimus atitinkantis dokumentas, kuriuo įforminamas prekių tiekimas (paslaugų teikimas), taip pat avanso gavimas. Kai toks dokumentas išrašytas atsiradus prievolei jį išrašyti kitoje valstybėje narėje, jis laikomas PVM sąskaita faktūra, jeigu atitinka tos valstybės narės reikalavimus, keliamus tokiu atveju išrašomai PVM sąskaitai faktūrai.

2. Kokiam tikslui naudojama PVM sąskaita faktūra?

PVM sąskaita faktūra įforminamas prekių tiekimas (paslaugų teikimas) bei avanso gavimas, tačiau tik tuo atveju, kai nuo gauto avanso skaičiuojamas PVM (PVM įstatymo 14 straipsnio 4 dalis). PVM mokėtojas, tik turėdamas PVM sąskaitą faktūrą, turi teisę į PVM atskaitą ar PVM susigrąžinimą, jeigu jo įsigytos prekės (paslaugos) yra susijusios su jo vykdoma PVM apmokestinama veikla.

3. Kokia kalba išrašomos PVM sąskaitos faktūros?

PVM sąskaitos faktūros, kaip ir kiti apskaitos dokumentai, rašomos lietuvių kalba (Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo 4 straipsnis).

4. Kas privalo išrašyti PVM sąskaitą faktūrą?

PVM sąskaitą faktūrą privalo išrašyti PVM mokėtojas (prekių (paslaugų) pardavėjas) pats arba užtikrinti, kad jo vardu PVM sąskaitą faktūrą išrašytų prekių (paslaugų) pirkėjas arba trečiasis asmuo (pvz., tarpininkas).

Svarbu įsidėmėti tai, kad tuo atveju, kai į kitą valstybę narę tiekiamos naujos transporto priemonės, jų tiekimo faktą PVM sąskaitoje faktūroje įformina ir asmenys ne PVM mokėtojai (viešosios įstaigos, biudžetinės įstaigos, įsigiję verslo liudijimus fiziniai asmenys, bankai ar draudimo įstaigos, gyventojai ir kiti).

5. Ar „PVM sąskaitos faktūros išsirašymo“ atveju yra privalomas prekių tiekėjo (paslaugų teikėjo) ir pirkėjo išankstinis susitarimas?

Taip, išankstinis susitarimas turi būti. Jis gali būti išreikštas tiek žodiniu, tiek rašytiniu susitarimu (oficialiu (pvz., notaro patvirtintu) arba neoficialiu), kuriuos gali nustatyti tik abi sandorio šalys. Išankstinį susitarimą taip pat gali įrodyti, pvz., PVM sąskaitų faktūrų tvarkymas (pirkėjas už tiekėją (tiekėjo vardu) išrašytą PVM sąskaitą faktūrą įtraukia į savo gaunamų PVM sąskaitų faktūrų registrus, prekių (paslaugų) tiekėjas - į savo išrašytų PVM sąskaitų faktūrų registrus), sutartys, apmokėjimai už prekes (paslaugas), prekių gabenimo dokumentai, susirašinėjimai ir pan.

Kad mokesčių administratoriui paprašius abi šalys galėtų įrodyti, jog išankstinis susitarimas buvo sudarytas, rekomenduojama, kad abi sandorio šalys išsaugotų išankstinio susitarimo įrodymą.

6. Ar pinigų priėmimui išrašoma PVM sąskaita faktūra?

Vien tik pinigų priėmimui (jeigu tai nėra avansas, nuo kurio skaičiuojamas PVM) PVM sąskaita faktūra negali būti išrašoma, nes ji išrašoma tik prekių tiekimo (paslaugų teikimo) atvejais. Pinigų priėmimui yra naudojamas pinigų priėmimo kvitas (apskaitos dokumentas, kuris nustatytais atvejais išduodamas pardavus prekę arba suteikus paslaugą) ar kitas vietoj jo naudojamas apskaitos dokumentas.

7. Ar kompensacijos (subsидijos) įforminimui išrašoma PVM sąskaita faktūra?

Kompensacijos (subsидijos) įforminimui gali būti naudojamas laisvos formos apskaitos dokumentas, turintis Lietuvos Respublikos finansinės apskaitos įstatymo (toliau - Finansinės apskaitos įstatymas) 7 straipsnio 1 dalyje nustatytus privalomus rekvizitus, bet ne PVM sąskaita faktūra.

8. Kokios formos gali būti PVM sąskaita faktūra?

PVM sąskaita faktūra gali būti rašytinė (išrašoma spausdintame blanke) ir elektroninė.

9. Kokia PVM sąskaita faktūra laikoma elektronine?

Elektronine PVM sąskaita faktūra laikoma tokia PVM sąskaita faktūra, kurioje yra nurodyti PVM įstatyme nustatyti PVM sąskaitos faktūros rekvizitai ir kuri yra išrašyta ir gauta bet kokia elektronine forma (pavyzdžiui, elektroniniu paštu (PDF ar Word variantu), kaip struktūriniai pranešimai (XML ar kitokiu), pateikta interneto portale, prie kurio pirkėjas gali prisijungti savo slaptažodžiais arba bet kuriomis kitomis technologijomis, dėl kurių susitaria prekių (paslaugų) pardavėjas su jų pirkėju).

10. Ar „popierinės“ PVM sąskaitos faktūros, kurios nuskenuojamos, siunčiamos ir gaunamos elektroniniu paštu, yra laikomos elektroninėmis PVM sąskaitomis faktūromis?

Taip. Jeigu PVM sąskaitos faktūros siunčiamos ir gaunamos elektroniniu paštu, pvz., Word formatu, jos taip pat laikomos elektroninėmis PVM sąskaitomis faktūromis.

11. Ar visos elektroniniu formatu sukurtos PVM sąskaitos faktūros gali būti laikomos elektroninėmis?

Elektroniniu formatu, pvz., naudojant apskaitos programinę įrangą arba tekstų redagavimo programinę įrangą, sukurtos PVM sąskaitos faktūros, kurios siunčiamos ir gaunamos atspausdintos popieriuje, nėra laikomos elektroninėmis PVM sąskaitomis faktūromis.

12. Ar faksu perduota PVM sąskaita faktūra gali būti laikoma elektronine?

PVM sąskaita faktūra, perduota faksu, laikoma elektronine, kai naudojamas elektroninis faksas ir nelaikoma elektronine, kai perduota ne elektroniniu faksu.

13. Ar elektroninę PVM sąskaitą faktūrą reikia atspausdinti?

Elektroninės PVM sąskaitos faktūros spausdinti nereikia (bet nedraudžiama, jeigu PVM mokėtojas to pageidauja).

14. Ar elektroninės PVM sąskaitos faktūros naudojimui privalomas išankstinis pirkėjo sutikimas?

Elektroninė PVM sąskaita faktūra gali būti naudojama tik esant išankstiniam prekių (paslaugų) pirkėjo sutikimui, kuris gali būti išreikštas bet kokia forma, pavyzdžiui, rašytine, žodine ir pan.

15. Kokia PVM sąskaita faktūra laikoma „popierine“?

Tai tokia PVM sąskaita faktūra, kuri yra atspausdinama ir perduodama jos gavėjui tiesiogiai į rankas, persiunčiama paštu (per pašto paslaugų teikėjus) ar kitais būdais (tik ne aukščiau nurodytu elektroniniu būdu).

16. Ką turi užtikrinti PVM mokėtojas, išrašydamas PVM sąskaitą faktūrą?

PVM mokėtojas, kuris privalo išrašyti PVM sąskaitą faktūrą arba užtikrinti jos išrašymą, turi nustatyti būdus, kuriais užtikrinamas PVM sąskaitos faktūros kilmės autentiškumas, turinio vientisumas ir įskaitomumas.

17. Ką reiškia sąvoka „kilmės autentiškumas“?

Tai prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo arba PVM sąskaitos faktūros rengėjo tapatybės nustatymas (tikrumas).

Prekių tiekėjas (paslaugų teikėjas) privalo užtikrinti, kad tikrai jis išrašė PVM sąskaitą faktūrą arba kad PVM sąskaita faktūra išrašyta jo vardu ir jo naudai. Tai galima padaryti, išrašytą PVM sąskaitą faktūrą įregistruojant PVM sąskaitų faktūrų registre, apskaitos dokumentuose ir kitais būdais.

Prekių (paslaugų) pirkėjas, priimdamas jam patiektas prekes (suteiktas paslaugas), turi įsitikinti, kad PVM sąskaita faktūra yra gauta būtent iš to tiekėjo ar PVM sąskaitos faktūros rengėjo, ir kad jis tas prekes patiekė (paslaugas suteikė).

18. Ką reiškia sąvoka „turinio vientisumas“?

Tai reiškia, kad PVM sąskaitos faktūros turinys, kurio reikalaujama pagal PVM įstatymą, nėra pakeistas (t. y., nėra pakeisti PVM sąskaitos faktūros rekvizitai ir pan.).

19. Ką reiškia sąvoka „turinio įskaitomumas“?

PVM sąskaitos faktūros turinio įskaitomumas reiškia, kad PVM sąskaita faktūra būtų įskaitoma (perskaitoma). PVM sąskaita faktūra turi būti pateikta taip, kad visos PVM sąskaitos faktūros turinys būtų aiškiai įskaitomas popieriuje arba ekrane, kad nereikėtų papildomo interpretavimo ar nagrinėjimo.

20. Kokiomis priemonėmis gali būti užtikrinamas PVM sąskaitos faktūros kilmės autentiškumas, turinio vientisumas ir įskaitomumas?

Tai galima atlikti verslo kontrolės priemonėmis, kuriomis nustatoma patikima PVM sąskaitos faktūros ir prekių tiekimo ar paslaugų teikimo audito seka. Kad įvykdytų minėtą prievolę, pirkėjas gali taikyti bet kurias verslo kontrolės priemones, kad sukurtų patikimą PVM sąskaitos faktūros - patiektų prekių (suteiktų paslaugų) audito seką.

Verslo kontrolės priemonės pavyzdžiu galėtų būti: prekių (paslaugų) pardavėjo išrašytos PVM sąskaitos faktūros patikrinimas su pirkimo užsakymu, sutartimis, transporto dokumentais, gautu apmokėjimu ir pan., pirkėjo - su patvirtintu pirkimo užsakymu, pristatymo pranešimu, pranešimu apie apmokėjimą ir lėšų perlaidą. Tačiau PVM sąskaita faktūra gali būti tikrinama ir su daugeliu kitų dokumentų ir pan.

O jeigu tai elektroninės PVM sąskaitos faktūros, tai ir tokiais būdais:

1) naudojant saugų elektroninį parašą, kaip nustatyta Lietuvos Respublikos elektroninio parašo įstatyme;

2) taikant elektroninių duomenų apsaugos priemones, kaip jos apibrėžtos 1994 m. spalio 19 d. Komisijos rekomendacijos 1994/820/EB dėl apsaugos elektroniniais duomenimis teisinių aspektų 1 priedo 2 straipsnyje, jeigu susitarime dėl apsaugos elektroniniais duomenimis numatyta taikyti procedūras, kuriomis užtikrinamas duomenų kilmės autentiškumas ir vientisumas.

21. Kokiais atvejais gali būti išrašoma supaprastinta PVM sąskaita faktūra?

Jeigu bendra PVM sąskaitoje faktūroje nurodomų patiektų prekių ir (arba) suteiktų paslaugų vertė (įskaitant PVM) neviršija 100 eurų, gali būti išrašoma supaprastinta PVM sąskaita faktūra.

22. Kokiais atvejais gali būti išrašoma bendra PVM sąskaita faktūra?

Bendra PVM sąskaita faktūra gali būti išrašoma įforminant visus per tam tikrą laiką įvykusius prekių (paslaugų) pardavimus, už kuriuos prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda tą patį kalendorinį mėnesį.

23. Kas išrašo PVM sąskaitą faktūrą, kai žemės ūkio produkcija tiekama perdirbimui?

Kai Lietuvos PVM mokėtojas parduoda žemės ūkio produkciją kitam Lietuvos PVM mokėtojui, PVM sąskaitą faktūrą išrašo ne pardavėjas, o pirkėjas, PVM mokėtojas. Ši nuostata taikoma tik tada, kai žemės ūkio produkcija tiekama žemės ūkio produkcijos perdirbėjams ar supirkėjams (pvz., grūdų supirkimo įmonėms). Kai žemės ūkio produkcija tiekama galutiniam vartotojui, PVM sąskaita faktūra išrašoma bendra tvarka.

24. Kokių dokumentų įforminamas žemės ūkio produkcijos tiekimas pirkėjui, PVM mokėtojui, kai ją tiekia ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ir kas jį išrašo?

Žemės ūkio produkcijos tiekimas pirkėjui, PVM mokėtojui, įforminamas PVM sąskaita faktūra. PVM sąskaitą faktūrą išrašo žemės ūkio produkcijos pirkėjas, PVM mokėtojas.

25. Kokių dokumentų įforminamas žemės ūkio produkcijos tiekimas pirkėjui, ne PVM mokėtojui, kai ją tiekia ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ir kas jį išrašo?

Žemės ūkio produkcijos tiekimas pirkėjui, ne PVM mokėtojui, įforminamas laisvos formos apskaitos dokumentu. Šį dokumentą išrašo ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema. Minėtame dokumente turi būti nurodyti Finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje bei Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. balandžio 8 d. [įsakyme Nr. VA-47](#) „Dėl žemės ūkio produkcijos ir / ar paslaugų pardavimo laisvos formos apskaitos dokumento papildomų rekvizitų nustatymo“ (toliau - įsakymas VA-47) nustatyti rekvizitai.

26. Koku dokumentu įforminamas žemės ūkio paslaugų teikimas pirkėjui, PVM mokėtojui, kai jas teikia ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ir kas jį privalo išrašyti?

Žemės ūkio paslaugų teikimas pirkėjui, PVM mokėtojui, įforminamas laisvos formos apskaitos dokumentu. Šį dokumentą išrašo pirkėjas, PVM mokėtojas, ir jame nurodo Finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje bei Įsakyme Nr. VA-47 nustatytus rekvizitus. Savo nuožiūra pirkėjas šį dokumentą gali įtraukti į gaunamų PVM sąskaitų faktūrų registrą.

27. Koku dokumentu įforminamas žemės ūkio paslaugų teikimas pirkėjui, ne PVM mokėtojui, kai jas teikia ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema, ir kas jį išrašo?

Žemės ūkio paslaugų teikimas pirkėjui, ne PVM mokėtojui, įforminamas laisvos formos apskaitos dokumentu. Šį dokumentą išrašo ūkininkas, kuriam taikoma kompensacinio PVM tarifo schema. Minėtame dokumente turi būti nurodyti Finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje bei Įsakyme Nr. VA-47 nustatyti rekvizitai.

28. Koku dokumentu įforminamas naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcinų ir (arba) antikvarinių daiktų, kuriems taikoma maržos schema, tiekimo faktas?

Pardavėjas, PVM mokėtojas, nuolat tiekiantis naudotas prekes, meno kūrinius, kolekcinus ir (arba) antikvarinius daiktus, kurių apmokestinamoji vertė yra pardavėjo marža, tiekimo faktui įforminti naudoja PVM sąskaitą faktūrą ar kitą dokumentą (pvz., kasos aparato kvitą ar pan.), kuriuose neturi teisės nurodyti PVM tarifo ir sumos.

29. Koku dokumentu įforminama kelionės organizatoriaus galutiniam vartotojui suteikta paslauga?

Kai kelionių organizatorius taiko maržą, tai suteikta pirkėjui (klientui) paslauga įforminama PVM sąskaita faktūra, tačiau joje neturi būti nurodomas PVM tarifas ir suma. PVM sąskaitoje faktūroje nenurodoma PVM suma nei nuo visos paslaugos vertės, nei nuo kelionių organizatoriaus apskaičiuotos maržos (pati marža taip pat nenurodoma). Tačiau kai kelionių organizatorius paslaugą teikia fiziniam asmeniui, kuris nėra apmokestinamasis asmuo, tai pagal Mokesčiams apskaičiuoti naudojamų apskaitos dokumentų išrašymo ir pripažinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. gegužės 29 d. [nutarimu Nr. 780](#) (toliau - Nutarimas Nr. 780), paslaugų teikimui įforminti gali nenaudoti PVM sąskaitos faktūros tuo atveju, kai paslaugos teikimas fiziniam asmeniui įforminamas kasos aparato kvitu (jame taip pat neturi būti nurodomas nei PVM tarifas, nei suma).

30. Koku dokumentu įforminamas prekių (paslaugų) suvartojimas privatiems poreikiams tenkinti, ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimas?

Prekių suvartojimas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, paslaugų teikimas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimas įforminamas PVM sąskaita faktūra.

31. Koku dokumentu įforminamas turtinis įnašas, nuosavybės teisės objekto perdavimas dėl reorganizavimo ar esminio pagerinimo (PVM įstatymo 9 straipsnio 2-4 dalys)?

Bet kokio nuosavybės teisės objekto, kurio pirkimo PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą, perdavimas, kai jis perduodamas kaip juridinio asmens dalyvio turtinis įnašas, bet kokio nuosavybės teisės objekto perdavimas dėl juridinio asmens PVM mokėtojo pasibaigimo reorganizavimo būdu, iš esmės pagerinto pastato (statinio), kai tokiam pagerinimui sunaudotų prekių (paslaugų) pirkimo PVM buvo įtrauktas į PVM atskaitą, naudoto kitais tikslais negu nuosavybės teise, gražinimas jo savininkui turi būti įforminamas PVM sąskaita faktūra.

II. PVM SĄSKAITOS FAKTŪROS IŠRAŠYMO TERMINAI

32. Kada privalo būti išrašyta PVM sąskaita faktūra?

PVM sąskaita faktūra privalo būti išrašyta nedelsiant po prekių tiekimo (paslaugų suteikimo) fakto (t. y., per trumpiausią terminą, per kurį įmanoma tai padaryti).

Jeigu prekių tiekimo (paslaugų teikimo) faktas įforminamas ne PVM sąskaita faktūra, o kasos aparato kvitu, tai PVM sąskaita faktūra išrašoma tik pirkėjui pareikalavus.

33. Per kurį laiką juridinis asmuo ar bet koks kitas apmokestinamasis asmuo gali kreiptis į pardavėją dėl PVM sąskaitos faktūros išrašymo?

Jeigu prekes (paslaugas) įsigyja juridinis asmuo ar bet koks kitas apmokestinamasis asmuo ir jis pageidauja gauti to sandorio PVM sąskaitą faktūrą, jis privalo nedelsdamas po įvykusio prekių tiekimo (paslaugų teikimo) fakto, t. y., per trumpiausią terminą, per kurį įmanoma tai padaryti, kreiptis į pardavėją ir pareikalauti tokios PVM sąskaitos faktūros.

34. Kada išrašoma PVM sąskaita faktūra už suteiktas ilgalaikes paslaugas (telekomunikacijų, nuomos ar pan.)?

Ilgalaikių paslaugų (t. y., paslaugų, kurios teikiamos tam tikrą tęstinį laikotarpį, pvz., telekomunikacijų, nuomos ar pan.) teikimo atvejais gali būti išrašoma visų per mėnesį suteiktų paslaugų arba patiektų prekių PVM sąskaita faktūra. PVM sąskaita faktūra turi būti išrašyta ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo suteiktos paslaugos, 10 dienas.

35. Kada išrašoma PVM sąskaita faktūra už prekes (elektros energiją, dujas, šilumą ir kitų rūšių energiją)?

Ilgalaikio elektros energijos, dujų, šilumos ir kitų rūšių energijos tiekimo atvejais išrašoma visų per mėnesį patiektų prekių PVM sąskaita faktūra, kuri turi būti išrašyta ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo patiektos prekės, 10 dienas.

36. Kada išrašoma bendra PVM sąskaita faktūra?

Bendra PVM sąskaita faktūra turi būti išrašyta nedelsiant (pabaigus tiekti visas prekes (teikti visas paslaugas), už kurias prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda tą patį kalendorinį mėnesį, per trumpiausią terminą, per kurį įmanoma tai padaryti).

37. Kada turi būti išrašoma PVM sąskaita faktūra prekių tiekimui (paslaugų teikimui) įforminti kitų valstybių narių pirkėjams?

Jeigu prekių tiekimas (paslaugų teikimas) vyksta tarp valstybių narių, PVM sąskaita faktūra privalo būti išrašyta ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo suteiktos paslaugos arba patiektos prekės (įskaitant ilgiau negu vieną kalendorinį mėnesį tiekiamas prekes (teikiamas paslaugas), 15 dienas.

Anksčiau paminėtos nuostatos taikomos tokiais atvejais:

a) kai į kitą valstybę narę tiekiamos prekės, kurių tiekimui taikomas 0 proc. PVM tarifas (PVM įstatymo VI skyriaus nuostatos arba iš esmės joms tolygios kitos valstybės narės teisės aktų nuostatos);

b) arba kai teikiamos paslaugos, už kurias prievolė PVM pagal PVM įstatymo 95 straipsnio nuostatas arba joms tolygios kitų valstybių narių nuostatas atitinkamai šalies teritorijoje arba kitoje valstybėje narėje apskaičiuoti ir sumokėti tenka jų pirkėjui (arba tektų jų pirkėjui, jeigu prekės nebūtų neapmokestinamos PVM ar apmokestinamos taikant 0 proc. PVM tarifą).

38. Kada finansų įstaigos gali išrašyti vieną bendrą PVM sąskaitą faktūrą?

Finansų įstaigos (bankai, kitos kredito ir finansų įstaigos), kaip jos suprantamos pagal Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymą, už per kalendorinius metus suteiktas PVM įstatymo 28 straipsnyje nurodytas PVM neapmokestinamas paslaugas turi teisę išrašyti vieną bendrą PVM sąskaitą faktūrą ne vėliau kaip iki kitų metų, einančių po metų, kuriais buvo suteiktos PVM neapmokestinamos finansinės paslaugos, sausio mėnesio 10 dienos (Valstybinės

mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininko 2004 m. balandžio 21 d. [įsakymas Nr. VA-57](#) „Dėl pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 79 straipsnio įgyvendinimo“).

III. PVM SĄSKAITOS FAKTŪROS IŠRAŠYMAS AVANSUI ĮFORMINTI

39. Kokių dokumentu įforminamas avansas, nuo kurio apskaičiuojamas PVM?

Avanso gavimas, kai atsiranda prievolė nuo jo apskaičiuoti PVM (žr. PVM įstatymo 14 straipsnio 4 dalį ir jo komentarą), privalo būti įforminamas PVM sąskaita faktūra.

40. Kas išrašo PVM sąskaitą faktūrą, kai nuo gauto avanso skaičiuojamas PVM?

PVM sąskaitą faktūrą išrašo prekių tiekėjas (paslaugų teikėjas), t. y., avanso gavėjas.

41. Kaip nuo gauto avanso PVM sąskaitoje faktūroje apskaičiuojamas PVM?

Laikoma, kad avanso suma (kuri yra PVM objektas) yra gauta įskaitant PVM, todėl pardavimo PVM nuo gauto avanso išskaičiuojamas iš gauto avanso sumos pagal formulę, nurodytą PVM įstatymo 92 straipsnyje (mokėtina PVM suma = atlygis x T (PVM tarifas)/(100 % + T)).

Tuo atveju, kai už statybos darbus yra taikomas atvirkštinis PVM ir statybos darbų rangovui ar kitam statybos darbus vykdančiam (parduodančiam) asmeniui, PVM mokėtojui, buvo sumokėtas avansas už numatomus atlikti statybos darbus ir nuo šio gauto avanso pagal PVM įstatymo 14 straipsnio 4 dalies nuostatas apskaičiuojamas pardavimo PVM, tai šiam avansui taip pat taikomas atvirkštinis PVM. Tačiau šiuo atveju nuo sumokamo avanso sumos pardavimo PVM turi išskaičiuoti ir sumokėti į biudžetą statybos darbų pirkėjas ir avanso davėjas.

42. Kaip išrašoma „galutinė“ PVM sąskaita faktūra (kai prieš tai PVM sąskaita faktūra buvo įformintas avanso gavimas ir nuo jo apskaičiuotas PVM)?

Prekių (paslaugų) pardavėjas, gavęs galutinį atlygį už patiektas prekes (suteiktas paslaugas), turi išrašyti prekių tiekimą (paslaugų teikimą) įforminančią „galutinę“ PVM sąskaitą faktūrą, kurioje turi būti nurodomas skirtumas tarp galutinės kainos ir sumokėto avanso sumos ir nuo likusios dalies (skirtumo) išskaičiuotas PVM.

Jeigu PVM mokėtojas, prekių tiekėjas (paslaugų teikėjas), avansu gauna visą sandoryje nurodytą atlygio sumą (100 proc.), tai neatsižvelgiant į tai, kad „galutinėje“ PVM sąskaitoje faktūroje nesusidaro sumų skirtumo, prievolė išrašyti „galutinę“ PVM sąskaitą faktūrą išlieka. Tokiu atveju „galutinėje“ PVM sąskaitoje faktūroje nurodomos nulinės (0) sumos. Jeigu visa sandoryje nurodyta atlygio suma (100 proc.) gaunama už ilgalaikes prekes (paslaugas), tai kas mėnesį patiekus prekes (suteikus paslaugas) kas mėnesį (t. y., iki kito mėnesio, einančio po mėnesio, kurį buvo suteiktos paslaugos (patiektos prekės) 10 d.) išrašomose „galutinėse“ PVM sąskaitose faktūrose nurodomos nulinės (0) sumos.

Jeigu avanso suma yra sumokėta per du ar daugiau kartų, tai kiekviena gauta avanso suma įforminama atskira PVM sąskaita faktūra, o prekių tiekimo (paslaugos teikimo) įforminimui išrašoma viena „galutinė“ PVM sąskaita faktūra, kurioje nurodomas „galutinės“ vertės ir visų per kelis kartus gautų avansų sumos skirtumas ir nuo likusios dalies (skirtumo) išskaičiuota PVM suma.

IV. PVM SĄSKAITOS FAKTŪROS IŠRAŠYMAS DEGALINĖSE

43. Kokiais atvejais kasos aparato kvitas pripažįstamas PVM sąskaita faktūra?

Prekes (paslaugas) parduodant mažmeninėje degalų (variklių benzino, dyzelinių degalų, suskystintų dujų) prekyboje (toliau - degalinė), kasos aparato kvitas pripažįstamas PVM sąskaita faktūra, jeigu:

- kasos aparato kvite nurodyta prekių (paslaugų) vertė (įskaitant PVM) neviršija 150 eurų (PVM įstatymo 80 straipsnio 7 dalis);
- kasos aparato kvite yra nurodyti Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų fiksavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. rugpjūčio 13 d. [nutarimu Nr. 1283](#) „Dėl Atsiskaitymų už prekes ir paslaugas duomenų fiksavimo tvarkos aprašo

patvirtinimo” (toliau - Nutarimas Nr. 1283), nustatyti rekvizitai išduodamiems kasos aparatu kvitams;

- kasos aparato kvite yra nurodytas rekvizitas (-ai), pagal kurį (kuriuos) galima identifikuoti prekių (paslaugų) pirkėją. Tokiu rekvizitu gali būti laikomas pirkėją identifikuojančios kortelės numeris, kodas ar kitas pirkėją identifikuojantis duomuo (pvz., PVM mokėtojo kodas). Identifikuojančiomis kortelėmis laikomos degalinės, kredito įstaigų išduotos atsiskaitymo kortelės, nuolaidų kortelės ar kitos pirkėją identifikuojančios kortelės, nepriklausomai nuo to, kokių būdu (grynaisiais, pagal sudarytas kreditines sutartis ar pan.) degalinėje pirkėjas atsiskaito už įsigytus degalus ir kitas prekes (paslaugas). Tai turi būti tokios kortelės, kurios išduotos konkrečiam asmeniui. Pirkėją identifikuojantis rekvizitas kvite jokių būdu negali būti įrašytas ranka, tai turi būti atlikta kvitą suformavusiomis techninėmis priemonėmis.

Jeigu degalinėje pirkėjui išduotame kasos aparato kvite yra visi aukščiau nurodyti reikalavimai, tai prekių (paslaugų) pirkėjas turi teisę tokiam kasos aparato kvite, kuris bus laikomas PVM sąskaita faktūra, išskirtą PVM sumą PVM įstatymo nustatyta tvarka įtraukti į PVM atskaitą.

44. Kokiais atvejais degalų pardavėjas pirkėjui privalo išrašyti PVM sąskaitą faktūrą?

- Jeigu pirkėjas degalinėje įsigyja prekių (paslaugų) iki 150 eurų ir atsiskaito grynais pinigais, bet neturi jokios identifikacinės kortelės arba pirkėjo identifikacinio duomens (pvz., kodo, PVM mokėtojo kodo ar kt.), kurio negalima įvesti į degalinės kasos aparatą ir išspausdinti kvite, tai pardavėjas, pirkėjui paprašius, privalo išrašyti PVM sąskaitą faktūrą (nes išduotas kvitas nelaikomas (nepripažįstamas) PVM sąskaita faktūra). Šiuo atveju pirkėjas privalo nedelsdamas (per protingai trumpą laiką, per kurį įmanoma tai padaryti) kreiptis į pardavėją, kad jam išrašytų PVM sąskaitą faktūrą.

- Jeigu pirkėjas degalinėje įsigyja prekių (paslaugų) už 150 eurų ar daugiau, tai išduotas kvitas nelaikomas PVM sąskaita faktūra ir pardavėjas, pirkėjui paprašius, privalo išrašyti PVM sąskaitą faktūrą. Šiuo atveju pirkėjas privalo nedelsdamas (per protingai trumpą laiką, per kurį įmanoma tai padaryti) kreiptis į pardavėją, kad jam išrašytų PVM sąskaitą faktūrą.

- Pirkėjui susitarus su pardavėju, gali būti išrašyta bendra per mėnesį parduotų prekių (paslaugų), už kurias prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda tą patį kalendorinį mėnesį, PVM sąskaita faktūra. Tokia PVM sąskaita faktūra turi būti išrašoma nedelsiant, per trumpiausią terminą, per kurį įmanoma tai padaryti.

45. Kokiais atvejais degalų pardavėjas PVM sąskaitos faktūros neišrašo?

Jeigu pirkėjas degalinėje atsiskaito įmonės ar asmens vardu degalinės išduota kredito ar debeto kortele arba banko išduota kortele ir įsigyja prekių (paslaugų) iki 150 eurų, tai degalų pardavėjas pirkėjui PVM sąskaitos faktūros neprivalo išrašyti, nes išduotas kvitas yra laikomas (pripažįstamas) PVM sąskaita faktūra. Jeigu pirkėjas degalinėje, kuri turi technines priemones identifikuoti pirkėją (techninėmis priemonėmis įvesti į kasos aparatą, pvz., pirkėjo įmonės kodą, PVM mokėtojo kodą ir išspausdinti kvite), įsigyja prekių (paslaugų) iki 150 eurų, tai jam išduotas kvitas laikomas (pripažįstamas) PVM sąskaita faktūra. Pardavėjas pirkėjui PVM sąskaitos faktūros neprivalo išrašyti (tik pirkėjui paprašius turi išrašyti).

Pirkėjui susitarus su pardavėju, gali būti išrašyta bendra per mėnesį parduotų prekių (suteiktų paslaugų), už kuriuos prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda tą patį kalendorinį mėnesį, PVM sąskaita faktūra ir tuo atveju, kai kasos aparato kvitas yra laikomas PVM sąskaita faktūra. Šiuo atveju pirkėjas neprivalo pateikti pardavėjui kvitų, nes kvitai į šią PVM sąskaitą faktūrą paprastai įtraukiami pagal pardavėjo kompiuterinės programos duomenis. Tokiu atveju PVM atskaita galima tik pagal šią PVM sąskaitą faktūrą, o kvitai nelaikomi PVM sąskaitomis faktūromis. Tokia PVM sąskaita faktūra taip pat turi būti išrašoma nedelsiant, per trumpiausią terminą, per kurį įmanoma tai padaryti.

46. Ar kasos aparato kvite nurodytas juridinio asmens vardu išduotos banko kortelės numeris laikomas pirkėją identifikuojančiu rekvizitu?

Jeigu kasos aparato kvite yra atspausdintas juridinio asmens (įmonės) vardu išduotos banko kortelės (su kuria atsiskaitoma už įsigytas prekes (paslaugas) numeris (t. y., kitokių pirkėjo rekvizitų kvite nenurodyta), toks banko kortelės numeris PVM tikslais laikomas pirkėją identifikuojančiu rekvizitu.

47. Ar kasos aparato kvite nurodytas degalų pardavėjo išduotos kuro kortelės numeris laikomas pirkėją identifikuojančiu rekvizitu?

Jeigu kasos aparato kvite yra atspausdintas degalų pardavėjo PVM mokėtojai išduotos kuro kortelės numeris (t. y. kitokių pirkėjo rekvizitų kvite nenurodyta), toks kuro kortelės numeris PVM tikslais laikomas pirkėją identifikuojančiu rekvizitu.

48. Kokiais atvejais automatinėje degalinėje PVM sąskaita faktūra neišrašoma?

Kai pirkėjas PVM mokėtojas, automatinėje degalinėje įsigijęs degalų iki 150 eurų, yra identifikuotas kasos aparato kvite, šis kasos aparato kvitas laikomas PVM sąskaita faktūra. Pardavėjas tokiam pirkėjui kitos PVM sąskaitos faktūros neprivalo išrašyti. Tačiau pardavėjas gali išrašyti bendrą per mėnesį parduotų prekių (paslaugų) PVM sąskaitą faktūrą.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad tie automatinių degalinių operatoriai, kurie yra parengę identifikacines korteles, leidžiančias identifikuoti pirkėją, ir tokiu būdu jiems sudarę sąlygas gauti kasos aparato kvitus, laikomus PVM sąskaitomis faktūromis, tačiau pirkėjai dėl tokių kortelių gavimo į pardavėjus nesikreipia, tokiems pirkėjams kitokių PVM sąskaitų faktūrų pagal pateiktus anksčiau išduotus kasos aparato kvitus gali neišrašyti.

49. Kokiais atvejais automatinės degalinės degalų pardavėjas pirkėjui privalo išrašyti PVM sąskaitą faktūrą?

- Kai pirkėjas įsigyja degalų iki 150 eurų automatinėje degalinėje, kuri nėra sudariusi sąlygų gauti identifikacinių kortelių ir išduoti kasos aparato kvitų, kuriuose pirkėjas identifikuojamas, tokiam pirkėjui PVM sąskaita faktūra pagal išduotą kasos aparato kvitą (kuriame pirkėjas nėra identifikuotas) turėtų būti išrašoma tik tuo atveju, kai pirkėjas į pardavėją degalinėje nurodytu adresu kreipiasi nedelsdamas (per protingai trumpą laiką).

- Jei pirkėjas, automatinėje degalinėje įsigyja degalų už 150 eurų ir daugiau, tai išduotas kvitas nelaikomas PVM sąskaita faktūra. Jeigu pirkėjas pageidauja, kad jam būtų išrašyta PVM sąskaita faktūra, tai jis turi kreiptis į degalų pardavėją minėtoje degalinėje nurodytu adresu. Pardavėjas šalių susitarimu gali išrašyti bendrą per mėnesį parduotų prekių (paslaugų), už kuriuos prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda tą patį kalendorinį mėnesį, PVM sąskaitą faktūrą.

V. PVM SĄSKAITOS FAKTŪROS REKVIZITAI

50. Kokie rekvizitai privalo būti nurodyti PVM sąskaitoje faktūroje?

PVM sąskaitoje faktūroje turi būti nurodyti PVM įstatymo 80 straipsnio 1 dalyje nustatyti tokie rekvizitai:

- **PVM sąskaitos faktūros išrašymo data.**

Kaip ir kiekviename dokumente, taip ir PVM sąskaitoje faktūroje, turi būti nurodyta jos išrašymo data.

- **Prekių (paslaugų) pardavimo data, jeigu ji nesutampa su PVM sąskaitos faktūros išrašymo data. Jeigu PVM sąskaita faktūra įforminamas avanso gavimas – avanso gavimo diena, jeigu ji nesutampa su PVM sąskaitos faktūros išrašymo data.**

Vadinasi, PVM sąskaitoje faktūroje privalo būti nurodyta ne tik jos išrašymo data, bet ir prekių (paslaugų) pardavimo (prekės disponavimo teisių perdavimo pirkėjui data arba paslaugų suteikimo data) ar avanso gavimo diena, jeigu ji nesutampa su PVM sąskaitos faktūros išrašymo data.

- **PVM sąskaitos faktūros serija ir numeris.**

PVM mokėtojas, įforminęs prekių ir (arba) paslaugų pardavimo faktą, PVM sąskaitoje faktūroje turi įrašyti seriją ir numerį. PVM sąskaitos faktūros seriją ir numerį PVM mokėtojas gali pasirinkti savo nuožiūra. Tačiau PVM sąskaitos faktūros numeris turi būti sudarytas didėjančia tvarka ir paremtas viena ar daugiau serijų. PVM sąskaitos faktūros serija gali būti sudaroma iš raidinių ar skaitmeninių simbolių arba skaitmenų.

Pavyzdžiui: A serija Nr. 1
A serija Nr. 2
A serija Nr. 3 arba
VL serija Nr. 1
VL serija Nr. 01
VL serija Nr. 001 arba
2VV serija Nr. 10
2VV serija Nr. 11 ir pan.

Skirtingose PVM sąskaitose faktūrose negali būti nurodomas tas pats numeris (paremtas ta pačia serija).

Taigi, PVM mokėtojas PVM sąskaitos faktūros seriją ir numerį PVM sąskaitoje faktūroje turi įrašyti pats. PVM mokėtojas turi teisę pats pasirinkti, ar PVM sąskaitoje faktūroje prie serijos (numerio) įrašyti žodį „serija“ (numeris), ar jo neįrašyti. Svarbu, kad skirtingose PVM sąskaitose faktūrose nebūtų nurodomas tas pats numeris (paremtas ta pačia serija).

- **Prekių (paslaugų) pardavėjo PVM mokėtojo kodas.**
- **Prekių (paslaugų) pirkėjo PVM mokėtojo kodas, kurį jis nurodo prekių (paslaugų) pardavėjui, įsigydamas prekes. Jeigu Lietuvos PVM mokėtojas tiekia prekes (teikia paslaugas) Lietuvoje, jis visada privalo nurodyti pirkėjo, PVM mokėtojo kodą (jeigu pirkėjas yra PVM mokėtojas).**

Jeigu Lietuvos PVM mokėtojas tiekia prekes kitos valstybės narės pirkėjui, tai PVM mokėtojo kodą jis nurodo tik tuo atveju, jeigu tas pirkėjas pateikia jam savo PVM mokėtojo kodą.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad vykdant prekybą su kitomis valstybėmis narėmis, tai yra labai svarbus rekvizitas ir nuo jo įrašymo (neįrašymo) į PVM sąskaitą faktūrą gali priklausyti PVM tarifas, t. y., jeigu Lietuvos PVM mokėtojas, pirkėjas, savo PVM mokėtojo kodą nurodo kitos valstybės narės pardavėjui, tai pardavėjas parduodamoms į kitą valstybę narę išgabentoms prekėms gali taikyti 0 proc. PVM tarifą. Ir atvirkščiai, jeigu minėtas kodas nebus nurodytas (ar prekės nebus išgabentos), prekės gali būti apmokestintos toje valstybėje narėje nustatytu PVM tarifu.

Taigi, ar kitos valstybės narės pirkėjo nurodytas PVM mokėtojo kodas yra teisingas (galiojantis toje valstybėje narėje, kurioje verslo partneris registruotas PVM mokėtoju), patikrinti galima [čia](#).

- **Prekių (paslaugų) pardavėjo pavadinimas, adresas arba vardas, pavardė ir nuolatinė gyvenamoji vieta (jei tai fizinis asmuo).**
- **Prekių (paslaugų) pirkėjo pavadinimas, adresas arba vardas, pavardė ir nuolatinė gyvenamoji vieta (jei tai fizinis asmuo).**
- **Parduodamų prekių (paslaugų) pavadinimas, taip pat jų kiekis.**

Jeigu paslaugų apimtis negali būti nurodyta kiekybine išraiška, tai tokiu atveju mato vienetai PVM sąskaitoje faktūroje gali būti nenurodomi.

- **Parduodamos prekės (paslaugos) vieneto kaina be PVM, taip pat nuolaidos, neįtrauktos į vieneto kainą.**
- **Parduodamų prekių (paslaugų), apmokestinamų taikant vienodą PVM tarifą, apmokestinamoji vertė (be PVM).**
- **PVM tarifas (tarifai).**
- **PVM suma.**

PVM sąskaitoje faktūroje PVM suma privalo būti nurodyta eurais. Be abejo, papildomai PVM sumą galima nurodyti ir kitomis valiutomis. Apmokestinamoji vertė ir kitos sumos gali būti nurodytos bet kuria valiuta. PVM suma PVM sąskaitoje faktūroje turi būti nurodyta tokia, kokia

apskaičiuojama nuo prekės (paslaugos) apmokestinamosios vertės (be PVM), taikant PVM tarifus, nustatytus PVM įstatyme.

- Kai parduodamos prekės (paslaugos), kurios yra PVM neapmokestinamos arba apmokestinamos taikant 0 PVM tarifą - įrašoma PVM įstatymo arba Direktyvos 2006/112/EB nuostata arba bet kokia kita nuoroda, kad prekės (paslaugos) neapmokestinamos, apmokestinamos taikant 0 proc. PVM tarifą.

Šis rekvizitas PVM sąskaitoje faktūroje nurodomas prekių (paslaugų) pardavėjo nuožiūra (pvz., „PVM įstatymo 49 straipsnis“ arba „Direktyvos 2006/112/EB 138 (1) straipsnis“) arba tiesiog įrašomas sakinyje iš atitinkamo PVM įstatymo straipsnio, pvz., „prekės tiekiamos į kitą valstybę narę“ ir panašiai.

- Jei į kitą valstybę narę tiekama nauja transporto priemonė, tuomet nurodoma tiekiamos naujos transporto priemonės eksploatavimo pradžia, rida, valandų skaičius.

PVM mokėtojas arba ne PVM mokėtojas, į kitą valstybę narę parduodantis naują motorinę transporto priemonę, PVM sąskaitoje faktūroje nurodo motorinės transporto priemonės eksploatavimo pradžią (datą) ir ridą, o parduodantis laivą ir / ar orlaivį - eksploatavimo pradžią (datą) ir plauktų (skrustų) valandų skaičių;

Pavyzdys

UAB „X“, PVM mokėtoja, 2022 m. vasario mėn. Švedijos gyventojui pardavė naują lengvąjį automobilį „Mazda“, kurio kaina be PVM - 50 000 EUR. Automobilis išgabentas iš Lietuvos. Šio automobilio pardavimą Švedijos gyventojui UAB „X“ įformino PVM sąskaita faktūra ir joje nurodė tokius rekvizitus:

PVM SĄSKAITA FAKTŪRA

MR Nr. 00111
2022-02-05

UAB „X“ GKT g. 3, Marijampolė, Lietuva
PVM mokėtojo kodas LT887654110000

Nilsas Holmkvistas, FFF g. 15, Malme, Švedija	
Lengvasis automobilis „Mazda“	1 vnt.
Automobilio kaina	530 000 eurų
PVM tarifas	0 proc.
PVM suma	0 Eur
Automobilio eksploatavimo pradžia	2022-01-15
Automobilio rida	25 km

Nuoroda galėtų būti viena iš žemiau pateiktų:

„Automobilis apmokestinamas taikant 0 PVM tarifą pagal PVM įstatymo 49 straipsnio 2 dalį“ arba „pagal Direktyvos 2006/112/EB 138 (2) (a) straipsnį“, arba „Naujos transporto priemonės tiekimas į kitą valstybę narę“.

- Tuo atveju, kai taikoma speciali turizmo paslaugų PVM apmokestinimo schema, nurodyta PVM įstatymo XII skyriaus antrame skirsnyje, - nuoroda „Maržos apmokestinimo schema. Kelionių agentūros“, o kai taikoma speciali naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcinų ir antikvarinių daiktų apmokestinimo PVM schema, nurodyta šio įstatymo XII skyriaus trečiame skirsnyje, - atitinkama nuoroda „Maržos apmokestinimo schema. Naudotos prekės“, „Maržos apmokestinimo schema. „Meno kūriniai“ arba „Maržos apmokestinimo schema. Kolekcionavimo objektai ir antikvariniai daiktai“.

Kelionių organizatorius galutiniam vartotojui išrašytoje paslaugos (kuriai taikoma speciali apmokestinimo schema) suteikimo PVM sąskaitoje faktūroje turi įrašyti „Maržos

apmokestinimo schema. Kelionių agentūros“. Pardavėjas, taikydamas specialią naudotų prekių, meno kūrinių, kolekcinį ir antikvarinių daiktų apmokestinimo schemą, PVM sąskaitoje faktūroje atitinkamai gali nurodyti „Maržos apmokestinimo schema. Naudotos prekės“, „Maržos apmokestinimo schema. „Meno kūriniai“ arba „Maržos apmokestinimo schema. Kolekcionavimo objektai ir antikvariniai daiktai“. Šiuo atveju PVM sąskaitoje faktūroje PVM tarifas ir suma nenurodomi.

- Kai prievolė apskaičiuoti PVM tenka užsienio apmokestinamojo asmens paskirtam fiskaliniam agentui, turi būti nurodomas to fiskalinio agento PVM mokėtojo kodas, pavadinimas arba vardas, pavardė (jei tai fizinis asmuo) ir adresas.

Pvz., jeigu užsienio apmokestinamasis asmuo Lietuvoje PVM mokėtoju įsiregistravo per fiskalinį agentą, tai Lietuvoje esantis jo fiskalinis agentas privalo to užsienio apmokestinamojo asmens Lietuvos Respublikoje tiekiamoms prekėms ir (arba) teikiamoms paslaugoms išrašyti PVM sąskaitas faktūras ir jose, be kitų privalomųjų PVM sąskaitai faktūrai rekvizitų, nurodyti fiskalinio agento PVM mokėtojo kodą, pavadinimą arba vardą, pavardę (jei tai fizinis asmuo) ir adresą.

- Kai įforminamas prekių ir (arba) paslaugų, už kurias prievolė apskaičiuoti (arba išskaičiuoti) ir sumokėti PVM tenka pirkėjui (klientui), tiekimas (teikimas), nuoroda „Atvirkštinis apmokestinimas“.

Pvz., Lietuvos įmonė PVM mokėtoja suteikia Estijos įmonei automobilių remonto paslaugas (už kurias PVM apskaičiuoti ir sumokėti privalo pirkėjas). Lietuvos įmonė Estijos įmonei išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje turi įrašyti - „Atvirkštinis apmokestinimas“ arba Direktyvos 2006/112/EB 44 straipsnis arba PVM įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1 punktą.

- Kai prievolė apskaičiuoti PVM atsiranda gavus atlygį už patiektas prekes ar suteiktas paslaugas, - nuoroda „Pinigų apskaitos sistema“.

Jeigu PVM mokėtojas, tiekiantis žemės ūkio produkciją (kurios tiekimas įforminamas žemės ūkio produkcijos pirkėjo išrašoma PVM sąskaita faktūra), yra pasirinkęs taikyti specialią apmokestinimo momento nustatymo tvarką, pagal kurią prievolė apskaičiuoti PVM už jo tiekiamą žemės ūkio produkciją atsiranda, kai sumokamas atlygis, tai išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje turi būti įrašyta „Pinigų apskaitos sistema“.

- Jeigu prekių (paslaugų) pardavėjo vardu pagal išankstinį abiejų šalių susitarimą PVM sąskaitą faktūrą išrašo šių prekių (paslaugų) pirkėjas, tai išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje turi būti įrašyta nuoroda „Sąskaitų faktūrų išsirašymas“.

Pirkėjo prašymu PVM sąskaitoje faktūroje gali būti įrašoma ir kita informacija, pvz., jei pirkėjas nusiperka akcizais apmokestinamų prekių, kurių akcizą jis turi teisę susigrąžinti, tai pirkėjo prašymu pardavėjas privalo PVM sąskaitoje faktūroje nurodyti už prekes apskaičiuoto akcizo sumą.

Atkreipiame dėmesį į tai, kad PVM sąskaitų faktūrų pasirašyti neprivaloma.

51. Kokie dažniausiai pasitaikantys Direktyvos 2006/112/EB straipsniai, kurie galėtų būti nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje, kai prekių tiekimui (paslaugų teikimui) yra taikomas 0 proc. PVM tarifas?

- PVM įstatymo 41 straipsnio 1 dalis (prekės eksportuojamos į trečiąją valstybę tiekėjo ar jo užsakymu kito asmens) – Direktyvos 2006/112/EB 146 (1) (a) straipsnis;
- PVM įstatymo 41 straipsnio 2 dalis (prekės eksportuojamos į trečiąją valstybę pirkėjo ar jo užsakymu kito asmens) – Direktyvos 2006/112/EB 146 (1) (b) straipsnis;
- PVM įstatymo 45 straipsnio 1, 3 dalys (teikiamos su prekių eksportu ar importu susijusios paslaugos, įskaitant vežimą bei papildomas vežimo paslaugas) – Direktyvos 2006/112/EB 146 (1) (e) straipsnis;
- PVM įstatymo 49 straipsnio 1 dalis (prekės tiekiamos į kitą valstybę narę) – Direktyvos 2006/112/EB 138 (1) straipsnis;
- PVM įstatymo 49 straipsnio 2 dalis (į kitą valstybę narę tiekiamą naują transporto priemonę) – Direktyvos 2006/112/EB 138 (2) (a) straipsnis;
- PVM įstatymo 49 straipsnio 4 dalis (pervežamos prekės verslo tikslais į kitą valstybę narę) – Direktyvos 2006/112/EB 17 (1) straipsnis;

- PVM įstatymo 52 straipsnis (atstovavimas kito vardu ir sąskaita straipsnyje nurodytais atvejais) - Direktyvos 2006/112/EB 153 straipsnis;
- PVM įstatymo 43 straipsnio 1 dalis (laivų nuoma, apmokestinama 0 proc. PVM tarifu) - Direktyvos 2006/112/EB 148 (c) straipsnis;
- PVM įstatymo 43 straipsnio 2 dalis (lėktuvų nuoma, apmokestinama taikant 0 proc. PVM tarifą) - Direktyvos 2006/112/EB 148 (f) straipsnis.

52. Kokie dažniausiai pasitaikantys Direktyvos 2006/112/EB straipsniai, kurie galėtų būti nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje kai tiekiamos PVM neapmokestinamos prekės ar teikiamos PVM neapmokestinamos paslaugos?

- PVM įstatymo 20-26 straipsniai (teikiamos PVM neapmokestinamos prekės ir paslaugos, susijusios su visuomenės interesais) - Direktyvos 2006/112/EB 132 straipsnis;
- PVM įstatymo 27-32 straipsniai (teikiamos draudimo, finansinės paslaugos, specialių ženklų tiekimas, azartinių lošimų, loterijų įmokų surinkimas, nekilnojamųjų daiktų nuoma, pardavimas ar kitoks perdavimas) - Direktyvos 2006/112/EB 135 straipsnis.

Pavyzdys

Lietuvos įmonė A, PVM mokėtoja, Olandijos įmonei B, PVM mokėtojai, parduoda šaldytuvus po 15 000 EUR ir apmokestindama juos taiko 0 proc. PVM tarifą. Šaldytuvai išgabunami iš Lietuvos į Olandiją. Lietuvos įmonė A Olandijos įmonei B išrašo PVM sąskaitą faktūrą.

PVM sąskaita faktūra
LL Nr. 0012
2022-02-03

Lietuvos įmonė A, Akmenų g.1, Vilnius, Lietuva	
PVM mokėtojo kodas LT987654110012	
Olandijos įmonė B, YYY 110, Amsterdamas, Olandija	
PVM mokėtojo kodas NL999999999B99	
Šaldytuvas „Sniegas“	10 komplektų
Kaina be PVM	15 000 EUR
Viso suma	150 000 EUR
PVM tarifas	0 proc.
PVM suma	0 EUR

Nuoroda galėtų būti viena iš žemiau pateiktų:

„Šaldytuvai apmokestinami taikant 0 PVM tarifą pagal PVM įstatymo 49 straipsnio 1 dalį“ arba „pagal Direktyvos 2006/112/EB 138 (1) straipsnį“, arba „prekių tiekimas į kitą valstybę narę“.

53. Ar PVM sąskaitoje faktūroje reikia nurodyti, kad tai yra „PVM sąskaita faktūra“?

PVM sąskaitoje faktūroje nurodyti, kad tai yra „PVM sąskaita faktūra“, neprivaloma (kadangi tokio rekvizito, kaip PVM sąskaitos faktūros pavadinimas, nėra).

54. Kokie rekvizitai nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje tuo atveju, kai už prekių tiekimą (paslaugų teikimą) pagal PVM įstatymo 95 straipsnio nuostatas arba joms tolygias kitų valstybių narių teisės aktų nuostatas privalo apskaičiuoti ir sumokėti jų pirkėjas?

Kai už prekių tiekimą (paslaugų teikimą) pagal PVM įstatymo 95 straipsnio nuostatas arba joms tolygias kitų valstybių narių teisės aktų nuostatas privalo apskaičiuoti ir sumokėti jų pirkėjas (išskyrus atvejus, jeigu šių prekių tiekimą arba paslaugų teikimą PVM sąskaita faktūra įformina pirkėjas), vietoje PVM įstatymo 80 straipsnio 1 dalies 9-12 punktuose nustatytų rekvizitų (teikiamos prekės arba teikiamos paslaugos vieneto kaina (be PVM), taip pat nuolaidos, neįtrauktos į vieneto kainą; tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų, apmokestinamų taikant

vienodą PVM tarifą, apmokestinamoji vertė; PVM tarifas (tarifai); PVM suma eurais) gali būti nurodoma tiekiamų prekių (teikiamų paslaugų) apmokestinamoji vertė.

55. Kokia informacija nurodoma bendroje PVM sąskaitoje faktūroje?

Bendroje PVM sąskaitoje faktūroje turi būti nurodoma informacija apie keletą kartų atskirai patiektas prekes arba suteiktas paslaugas. Tačiau bendrus šių prekių tiekimų (paslaugų teikimų) PVM sąskaitos faktūros rekvizitus (išrašymo datą, prekių tiekėjo ar paslaugų teikėjo PVM mokėtojo kodą ir kt.) pakanka nurodyti tik vieną kartą.

VI. SUPAPRASTINTŲ PVM SĄSKAITŲ FAKTŪRŲ REKVIZITAI

56. Kokie rekvizitai nurodomi supaprastintoje PVM sąskaitoje faktūroje?

Supaprastintoje PVM sąskaitoje faktūroje privalo būti nurodyti tokie PVM sąskaitų faktūrų rekvizitai:

- PVM sąskaitos faktūros išrašymo data;
- PVM sąskaitos faktūros numeris, leidžiantis identifikuoti PVM sąskaitą faktūrą;
- prekių tiekėjo arba paslaugų teikėjo PVM mokėtojo kodas;
- prekių tiekėjo arba paslaugų teikėjo pavadinimas arba vardas, pavardė (jeigu tai fizinis asmuo);
 - prekių arba paslaugų pirkėjo (kliento) PVM mokėtojo kodas, kurį jis nurodė įsigydamas prekes ar paslaugas. Jeigu Lietuvos Respublikos apmokestinamasis asmuo tiekia prekes ar teikia paslaugas šalies teritorijoje, pirkėjo PVM mokėtojo kodas (jeigu pirkėjas registruotas PVM mokėtoju) nurodomas visais atvejais;
 - tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų pavadinimas;
 - tiekiamų prekių arba teikiamų paslaugų, apmokestinamų taikant vienodą tarifą, apmokestinamoji vertė;
 - PVM tarifas (tarifai);
 - PVM suma eurais.

57. Kokie rekvizitai nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje, išrašytoje fiziniam asmeniui, nevykdančiam ūkinės veiklos (gyventojui)?

PVM sąskaitoje faktūroje, išrašytoje fiziniams asmenims (gyventojams), nurodomi Finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatyta apskaitos dokumento privaloma informacija (įskaitant pirkėjo vardą ir pavardę):

- pardavėjo, išrašiusio PVM sąskaitą faktūrą, pavadinimas (vardas, pavardė), juridinio asmens kodas;
- PVM sąskaitos faktūros išrašymo data;
- ūkinės operacijos turinys;
- ūkinės operacijos laikotarpis arba data, jeigu PVM sąskaitos faktūros išrašymo data nesutampa su ūkinės operacijos laikotarpiu arba data;
- ūkinės operacijos rezultatas pinigine ir (arba) kiekybine išraiška. Kai ūkinės operacijos rezultatas nurodomas kiekybine išraiška, turi būti nurodyti mato vienetai;
 - nuoroda, kai tai yra PVM sąskaita faktūra;
 - pirkėjo vardas, pavardė.

Fizinio asmens (gyventojų) prašymu gali būti nurodyti ir kiti PVM sąskaitai faktūrai PVM įstatymo 80 straipsnio 1 dalyje ar 9 dalyje (jeigu išrašoma supaprastinta PVM sąskaita faktūra) nustatyti rekvizitai.

Atkreipiame dėmesį, kad supaprastintoje PVM sąskaitoje faktūroje pirkėjo fizinio asmens vardo, pavardės nurodyti nereikia.

58. Ar teikiant PVM įstatymo 28 straipsnyje nurodytas PVM neapmokestinamas paslaugas reikia nurodyti visus PVM įstatymo 80 straipsnio 1 dalyje nustatytus rekvizitus?

Pagal Nutarimo Nr. 780 18¹ punkto nuostatas, teikiant PVM įstatymo 28 straipsnyje nurodytas PVM neapmokestinamas paslaugas, išrašytoje PVM sąskaitoje faktūroje nereikia nurodyti:

- PVM sąskaitos faktūros serijos ir numerio;
- paslaugų pirkėjo PVM mokėtojo kodo;
- paslaugų teikimo datos, jei ji nesutampa su PVM sąskaitos faktūros išrašymo data;
- teikiamos paslaugos vieneto kainos be PVM;
- PVM tarifo (tarifų);
- PVM sumos eurai;
- nuorodos į atitinkamą PVM įstatymo arba Direktyvos 2006/112/EB straipsnį.

59. Kokie rekvizitai nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje, kai įforminamas prekės (paslaugos) suvartojimas PVM mokėtojo privatiems poreikiams tenkinti, ar ilgalaikio materialiojo turto pasigaminamas?

Šiais atvejais nurodoma:

- išrašymo data;
- serija ir numeris;
- prekių (paslaugų) tiekėjo PVM mokėtojo kodas;
- prekių (paslaugų) pavadinimas;
- prekės (paslaugos) vieneto kaina (be PVM), taip pat nuolaidos, neįtrauktos į vieneto

kainą;

- prekių (paslaugų), apmokestinamų taikant vienodą PVM tarifą, apmokestinamoji vertė (be PVM);
- PVM tarifas (tarifai);
- PVM suma eurai;
- nuoroda į PVM įstatymo atitinkamą straipsnį (pvz., 5, 6, 8 straipsnius) ar nuostatą (pvz., „prekių suvartojimas privatiems poreikiams tenkinti“, „ilgalaikio materialiojo turto pasigaminimas“ ir pan.).

60. Kokie rekvizitai nurodomi PVM sąskaitoje faktūroje, kai nuosavybės teisės objektas perduodamas kaip juridinio asmens dalyvio turtinis įnašas ar dėl juridinio asmens PVM mokėtojo pasibaigimo reorganizavimo būdu, kai gražinamas iš esmės pagerintas pastatas (statinys), naudotas kitais tikslais negu nuosavybės teise, savininkui?

Šiais atvejais nurodoma:

- prekes patiekusio ūkio subjekto PVM mokėtojo kodas;
- ūkio subjekto, perimančio nuosavybės teisės objektus kaip turtinį įnašą arba dėl kito PVM mokėtojo reorganizavimo, arba pagerinto pastato (statinio) daikto savininko pavadinimas ir kodas (jeigu jis fizinis asmuo - vardas, pavardė ir PVM mokėtojo kodas, o jeigu jis jo neturi, - asmens pasirinkimu arba asmens kodas, arba individualios veiklos vykdymo pažymos numeris);
- tiekiamų prekių (teikiamų paslaugų) pavadinimas;
- tiekiamų prekių (teikiamų paslaugų) apmokestinamoji vertė;
- PVM tarifas (tarifai) ir PVM suma eurai;
- perduodant iš esmės pagerintą pastatą (statinį), papildomai turi būti nurodytas ir metų skaičius, likęs iki PVM atskaitos tikslinimo laikotarpio pabaigos;
- PVM sąskaitose faktūrose privalo būti nuoroda į PVM įstatymo 9 straipsnio atitinkamą dalį (pvz., 2, 3 ar 4 dalį arba nurodyta „turtinis įnašas“, „nuosavybės teisės objekto perdavimas dėl reorganizavimo“ ar „iš esmės pagerinto pastato perdavimas“).

VII. ATVEJAI, KADA PVM SAŠKAITA FAKTŪRA NEIŠRAŠOMA

61. Kokiais atvejais fiziniam asmeniui (gyventojui) PVM sąskaita faktūra neišrašoma?

Prekių tiekimas (paslaugų teikimas) fiziniam asmeniui (gyventojui), kuris pagal PVM įstatymo nuostatas nėra apmokestinamasis asmuo, PVM sąskaita faktūra neišrašoma:

- kai išduodamas kasos aparato kvitas arba,
- vadovaujantis Kasos aparatų diegimo ir naudojimo tvarkos aprašu, patvirtintu Nutarimu Nr. 1283, nereikalaujama naudoti kasos aparatų;
- kai draudimo paslaugoms įforminti naudojamas draudimo liudijimas, kuriame nurodoma Finansinės apskaitos įstatyme nustatyta apskaitos dokumento privaloma informacija ir kuris atitinka Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo nuostatas;
- kai teikiant PVM įstatymo 28 straipsnyje nurodytas paslaugas naudojami apskaitos dokumentai, kuriuose nurodyta Finansinės apskaitos įstatyme nustatyta apskaitos dokumento privaloma informacija, o jeigu vertybinių popierių viešąją apyvartą reglamentuojantys teisės aktai nustato kitus reikalavimus, - apskaitos dokumentai, atitinkantys šiuos reikalavimus;
- kai teikiamos Finansinės apskaitos įstatymo 6 straipsnio 2 dalyje nurodytos paslaugos.

Šio straipsnio 2 dalyje nurodytomis nuolatinio pobūdžio paslaugomis laikytinos paslaugos, kai pagal paslaugų teikimo sutartį paslaugos teikiamos ilgiau kaip vieną ataskaitinį laikotarpį. Elektros energijos, dujų, šilumos, vėsumos ir kitų rūšių energijos tiekimas finansinėje apskaitoje registruojamas kaip suteiktos / gautos energijos tiekimo paslaugos, t. y. suteiktų paslaugų pajamos / gautų paslaugų sąnaudos. Todėl čia įvardintos paslaugos turėtų būti suprantamos kaip finansinėje apskaitoje, t. y., apimti ir energijos, dujų, šilumos, vėsumos ir kitų rūšių energijos tiekimą, kurios pagal PVM įstatymą laikomos prekėmis ir įforminamos laisvos formos apskaitos dokumentu, turinčiu Finansinės apskaitos įstatymo 7 straipsnio 1 dalyje nustatytus rekvizitus. Šios nuostatos taikomos, įforminant ir nuolatinio pobūdžio vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugas;

- kai prekės teikiamos (paslaugos teikiamos) per prekybos (paslaugų teikimo) automatų, atitinkančius prekybos (paslaugų) automatams Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytus techninius, naudojimo ir gautų įplaukų apskaitos reikalavimus;
- kai daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkams teikiamos (teikiamos) daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo), administravimo, daugiabučių namų dujų sistemų pertvarkymo ir kitos paslaugos (prekės), susijusios su daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektu, kurie vykdomi pagal Lietuvos Respublikos valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) įstatymą, Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. gruodžio 16 d. [nutarimu Nr. 1725](#) „Dėl Valstybės paramos daugiabučiams namams atnaujinti (modernizuoti) teikimo ir daugiabučių namų atnaujinimo (modernizavimo) projektų įgyvendinimo priežiūros taisyklių patvirtinimo ir daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektui įgyvendinti skirto kaupiamojo įnašo ir (ar) kitų įmokų didžiausios mėnesinės įmokos nustatymo“, ir Lietuvos Respublikos energetikos ministro nustatomas suskystintų naftos dujų balionų daugiabučiuose pakeitimo kitais energijos šaltiniais finansavimo sąlygas, įgyvendinimu;
- kai teikiamos prekės ir teikiamos paslaugos, kurioms taikoma PVM įstatymo XII skyriaus šeštajame skirsnyje nustatyta speciali apmokestinimo schema;
- kai teikiamos prekės ir teikiamos paslaugos, kurioms taikomos PVM įstatymo XII skyriaus penktajame ir septintajame skirsniuose nustatytos specialios apmokestinimo schemas, jeigu sąskaita faktūra arba PVM sąskaita faktūra buvo išrašyta pagal prekių tiekėjo arba paslaugų teikėjo valstybės taisykles.

62. Ar suteikus draudimo ir / arba finansines paslaugas kitoje valstybėje narėje įsikūrusiems juridiniams apmokestinamiesiems asmenims privaloma išrašyti PVM sąskaitas faktūras?

Lietuvos Respublikos apmokestinamasis asmuo ar užsienio apmokestinamasis asmuo per padalinį, esantį šalies teritorijoje (Lietuvoje įsiregistravęs PVM mokėtoju), suteikęs draudimo ir / arba finansines paslaugas kitoje valstybėje narėje įsikūrusiems juridiniams apmokestinamiesiems asmenims (ir Lietuva yra šių paslaugų suteikimo valstybė), neprivalo jiems išrašyti PVM sąskaitas faktūras.

Pavyzdys

Lietuvos draudimo kompanija, PVM mokėtoja, draudimu nuo nelaimingų atsitikimų apdraudė Latvijoje esančios įmonės, PVM mokėtojos, darbuotojus. Šios draudimo kompanijos teikiamos draudimo paslaugos PVM neapmokestinamos. Kadangi draudimo paslaugos yra suteiktos Latvijos įmonei, tai jos nėra PVM objektas Lietuvoje ir PVM sąskaita faktūra Latvijos įmonei gali būti neišrašyta.

VIII. ATVEJAI, KADA IŠRAŠOMA VIENA PVM SĄSKAITA FAKTŪRA

63. Kokiems asmenims prekių (paslaugų) pardavėjai gali išrašyti vieną bendrai tiekiamų prekių (paslaugų) PVM sąskaitą faktūrą?

Prekių (paslaugų) pardavėjai vieną bendrai tiekiamų prekių (paslaugų) PVM sąskaitą faktūrą gali išrašyti advokatų kontoros advokatams, veikiantiems partnerystės pagrindais, ir notarų biuro notarams. Prekių tiekimo ar paslaugų teikimo įforminimo viena PVM sąskaita faktūra taisyklės yra patvirtintos Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. birželio 2 d. [įsakymu Nr. 1K-207](#) „Dėl prekių tiekimo ar paslaugų teikimo įforminimo viena PVM sąskaita faktūra taisyklių patvirtinimo“ (toliau - Įsakymas Nr. 1K-207).

64. Ar advokatai, veikiantys partnerystės pagrindais, gali išrašyti vieną bendrai tiekiamų prekių (teikiamų paslaugų) PVM sąskaitą faktūrą?

Advokatai, PVM mokėtojai, veikiantys partnerystės pagrindais, turi teisę bendrai pateiktas prekes ir / arba suteiktas paslaugas įforminti viena PVM sąskaita faktūra.

Tačiau kai Lietuvoje partnerystės pagrindais veikiantys advokatai į kitą valstybę narę tiekia prekes arba teikia paslaugas, kurios pagal PVM įstatymo 13 straipsnio nuostatas nelaikomos suteiktomis šalies teritorijoje, tai viena PVM sąskaita faktūra neišrašoma.

65. Ar notarų biuro notariai gali išrašyti vieną bendrai tiekiamų prekių (teikiamų paslaugų) PVM sąskaitą faktūrą?

Notariai, PVM mokėtojai, dirbantys pagal bendros veiklos sutartį notarų biure, vienos PVM sąskaitos faktūros išrašyti negali.

66. Kaip jungtinės veiklos (partnerystės) pagrindu veikiantys keli PVM mokėtojai gali įforminti bendrai tiekiamas prekes (teikiamas paslaugas)?

Jungtinės veiklos (partnerystės) pagrindu veikiantys PVM mokėtojai (išskyrus Įsakyme Nr. 1K-207 nurodytus atvejus) bendrai tiekiamas prekes (teikiamas paslaugas) gali įforminti tik vieno PVM mokėtojo vardu, kuris tampa atsakingas už PVM sumokėjimą į biudžetą.

Pavyzdys

Viešoji įstaiga, PVM mokėtoja, pasirašė jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį su kitu partneriu dėl tyrimo paslaugų atlikimo X ministerijai. Tokiu atveju viešoji įstaiga PVM sąskaitą faktūrą išrašo savo partneriui, o pastarasis savo vardu suteiktų tyrimo paslaugų PVM sąskaitą faktūrą išrašo X ministerijai.

IX. PVM SAŠKAITŲ FAKTŪRŲ SAUGOJIMAS

67. Kiek metų saugomos PVM sąskaitos faktūros?

Visos PVM sąskaitos faktūros (įskaitant kasos aparato kvitus, kurie laikomi PVM sąskaitomis faktūromis) saugomos 10 metų nuo jų išrašymo datos.

68. Kur saugomos rašytinės formos PVM sąskaitos faktūros?

Rašytinės („popierinės“) formos PVM sąskaitos faktūros, kuriomis įforminamas prekių tiekimas arba paslaugų teikimas šalies teritorijoje, taip pat gautos PVM sąskaitos faktūros ir kiti su šiais dokumentais susiję duomenys turi būti saugomi šalies teritorijoje (Lietuvoje).

69. Kur saugomos elektroninėmis priemonėmis išrašytos PVM sąskaitos faktūros?

Elektroninėmis priemonėmis išrašytos PVM sąskaitos faktūros gali būti saugomos ne tik Lietuvoje, bet ir kitoje valstybėje narėje, tačiau privaloma užtikrinti visišką prieigą prie juose esančių duomenų (juos skaityti, galimybę gauti elektroninėmis priemonėmis ir pan.). Šiuo atveju apmokestinamieji asmenys privalo informuoti apskrities valstybinę mokesčių inspekciją apie minėtų dokumentų (elektroninių PVM sąskaitų faktūrų) saugojimo vietą.

70. Kokios formos saugomos elektroninės PVM sąskaitos faktūros?

Elektroninės PVM sąskaitos faktūros saugomos elektronine forma.

71. Kokios formos saugomos „popierinės“ PVM sąskaitos faktūros?

Popierinės PVM sąskaitos faktūros gali būti saugomos „popieriniu“ formatu arba jos gali būti skaitmeninamos (pvz., skenuojamos, konvertuojant jas į elektroninius dokumentus ir pan.) ir saugomos tik elektroniniu formatu. Tokiu atveju papildomai „popieriniu“ formatu PVM sąskaitų faktūrų saugoti nebereikia.

72. Ar saugomos išrašymo metu sugadintos PVM sąskaitos faktūros?

Išrašymo metu sugadintos PVM sąskaitos faktūros taip pat turi būti saugomos.
